

Виходить 1 кожного місяця
Серія В, ч. 3. Серпень 1948
Issue C, Nr. 3 — August 1948

МОЛОДЕ ЗИТТЯ / ЮНІ
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

„А МИ ТУЮ ЧЕРВОНУ КАЛИНУ ПІДНІМЕМО . . . ”

В шпери вікон був безупину дрібний дощ і сірим вітром нависали темні хмари. Але в залі табору українських скитальців у Регенсбургу було начеб сонячно і світло. Може це був блеск юнацьких очей, а може вогонь серцеб зібраних тут ветеранів УСС і молоденьких пластунів. Тож зала була сповнена променистим світлом, що тремтіло, прозорим мереживом класало на сріблом припорощені голови усусуєв і золотом засновувало юнацькі чуприни.

В залі лягаво Українські Січові Стрільці і пластуни. Відкривав зустріч Отаман УСС Никифор Грняк. Говорить коротко, вітає ширими, дружними словами. З черги згиті: станиций області зголошує своїх юнаків Командантові Пласту, а цей Отаманово Стрільцтва.

І знову промови. Говорить Роман Купчинський — поет УСС. Рівно, спокійно пливе його мова, виводить казку пройденних днів. Розходяться вузькі стіни залі і гомоном несеться рідними полями «А ми тую червону калину піднімемо!» І здається — йдуть полки за полками, лопотять українські прапори. Йдуть усусуєв — вояцькі постаті, пліч-об-пліч і тільки вогонь в очах і дзвінка пісня на устах. Ти, що колись юнаками вишили на поле бою добувати стрільцку славу.

За промовами пісня: «Піст України і краса, скобів орлиний ми рід!» Пісня тих, що розгуються промірити тернистий шлях України і чном вивести на шаста дорогу Батьківщину. Наче казки слухає юнацтво снів стрільцого поета, вогнем у глибини очей виявляючи те, що десь в їхніх серцях.

А там слова стрільцого заповіту пластунам:

«Ми, Українські Січові Стрільці вільно волею й одноголосно постановляємо:

Надати

п'ятому Куреневі У. П. Ю. ім. Хведора Черника

Стяг У. С. С.

як символ передачі стрільцких чеснот усього Українському Юнацтву.

Залишаємо Юнацтву заповіт: Непохитно й послідовно стояти

за Ідею Самостійности й Соборности — запоруку шаста Нації.

Зберігати рідну традицію — визнаку самопошани Нації.

Плакати Легенду УСС — визнак повітнього Військового Зриву Нації.

Доручаємо Куреневі:

Просити Міністра Військокх Справ Самостійної Української Держави відновити полк УСС, зложеной із вибраних юнаків усіх Українських Земель, гідних пам'яті стрільцких Героїв, а в першу чергу стрільцого сотника, Патрона Вашого Куреня, лицаря без казки — Хведора Черника.

Цю грамоту владноручними підписами стверджуємо і печаттю Братства УСС скріплюємо.

Дано Р. Б. 1948, місяця червня, 20 дня в городі Регенсбургу над Дунаєм.

Грамоту одержує п'ятий Курінь, Юнаків ім. Хведора Черника з Міттенвальду. На куринному прапорі Отаман УСС Никифор Грняк прибиває відзнаку УСС.

Від Головної Пластової Старшини говорить до юнацтва скватмастер Осип Бойчук. За ним Командант Пластунів і молоденький куриний У. Куреня УТЮ дякують Отаманові УСС і Стрільцтву за довір'я й облювають високо нести стяг волі і за велику ціну добути ясну мету.

Увечері — свято стрільцого пісн. Починає його дружим словом про стрільцку творчість. Лені Лепкий, поет-композитор, спів творець цієї ж пісн. З промови довідуємося, як поставала, росла, як могоутила вона.

За промовою лунає вона сама. Спогадом сонячних, буйних днів минулого. І — «Заквітчали дівчатонька» й «Журавлі» — «Ми йдемо в бій, земля дунить!» . . . І покликком звертається ця пісня до юнацтва: «Юначе молодий, прапор у гору все держи, за рідний край із ворогами в бій їди!»

Це дир. В. Блавацький декламує вірш про стрільцку шапку. Так гарно, так виразно можна бачити її: «Тут Христос,

На ЮСВ в Міттенвальді Верхоний Пластун «Сірий Лев» з найменшим новачком

Фото: Р. Загайкевич

там Божя Матри, а між ними висить шапка, збита скалкою гранати».

А ось стрільці, живі такі, в стрільцких одностроях. Але ж тільки на сцені, в п'єсі Баричча. Переживаємо з ними всі їхні смутки, радості, пригоди і змагання.

Свято кінчається. І стріленцтво і юнацтво, розходяться, роз'їжджаються, в серцях несучи славу стрільцогої легенди.

Пл-ка Н. М.

Р. Западочив

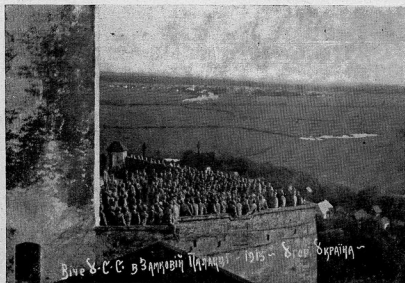
Юнацька купіль

Надворі гарче —
Так сонечко пече,
Мов сам вогонь тече
З небес на білі бльокі —
Між мурів кам'яних
Мов в печав вогняних —
Мерцїй, мерцїй від них
На поле, на широке!

Нас друзів двадцятьтри,
Несемо, мов вітри,
На гору і з гори,
Туди, де наче стрічка
На тихій низині,
По кам'янистим дні
Поволі, мов у сні,
Пливе блакитна річка.

Скидаєм сорочки
І з кручі, мов жабки,
Стрїбаєм до ріки,
Гукаємо до втоми —
І за коротку мить
Ріка від нас кипить,
Шумує, булькотять,
Вона вже знає, хто ми.

Надворі гарче —
Так сонечко пече,
Мов сам вогонь тече
З небес на срібну воду —
І в розпалі утїх
В обіймах водяних
Наш молодечий смїх
Вітає прохолоду.

Вітче УСС у Замковій Палаці 1915 р. (Закарпатська Україна)

НА КУРСІ МОРСЬКОГО ПЛАСТУВАННЯ

НА ЮСВ в Міттенвальді

Командант говорить

Фото: Р. Загайкевич

Наш «джип» котився бисто по вулицях чепурного містечка Штарібери, розташованого над північним і західним берегом прегарного озера. Ще кілька вулицюч і розпичаний «джип» вкочив у затінену алею, що по ній, немов жовті коті плыжали калаті сонячного світла. Брам, що веде на широке подвірі міського «штрандбаду», отворив нам на всю ширинь стійковий-пластун. Він справно зголосив свою службу. Командантові Пластунів скм. Орзіонів, що цим же автом приїхав враз із англіцтвом мр. Моніе, представником Лондонського Скавського Вовро й опікуном усіх пластових організацій ДП в Німеччині, щоб віддати курсу впорядників для гуртків морського пластування в УІКО-Ів.

Негайно коло авта з'явилися господарі курсу: командант скм. Во-Ган та бунчукний курс ст. пл. Гешко. Зі звіту команданта курсу ми довідалися, що в курсі бере участь 32-ох пл. юнаків з 12-ох пластових частин американської смуги, що крім команданта є ще 5-ох членів Булави й інструкторське стожі та що саме тепер учасники курсу пл. проводом ст. пл. Войти відбувають вправу у вєслуванні.

Від історії українського мореплавання до сучасної навігації

З великого розписаного плакату, прибитого до таблиці під кірлатим дубом довідалися ми, що курс тривав від 5-ого до 8-ого травня 1948 та що в його програмі є справді предмети з мореплавання, як на якій морській академії. Причинки до історії українського мореплавання, причинки до історії всесвітнього мореплавання, Чорне й Озівське море, водні шляхи України, морські звичаї, морські пісні, засоби безпеки на воді, основи таборництва водою, вузли вживанні в мореплаванні, сигналізації.

Саме одна група юнаків сигналізує — перервав читання програми командант курсу. Ми оглянулися. Стійковий на пристані «звів дружино розмову» з інструктором вєслування, що його човни колєсалися ген далеко на хвиллях сірого озера. Розмова йшла скоро по-морськи, семіфорою. По закінченні рєчення стійкового — здалека замойорили хороватки залогі першого човна, що давали знати про свій поворот.

— Добре знакують — завважи мр. Моніе, тільки при буквях г, і, о, в, як і сєт, повинні звертатися усім тілом вправо чи ліворуч. Це виводжує рамена й через те краще видно.

— Ми це поправимо — сказав командант курсу. Мр. Моніе студіював докладно дальше програму, яку йому перекладав на англійську мову скм. Орзіон.

— Навігація? — здивувався гість. Це незвичайно цікава річ. Таке керманцтво, вітрильництво чи метеорологія з астрономією певно дуже цікавлять юнаків?

— Так — підтвердив командант курсу — але це ще не все. Знання цих навігаційних предметів без знання користування секстантом чи паліцією св. Йова і морським компасом, знання морської картографії чи користування якором та вкїці знайомиїм із моторизацією човна чи корабля та загальною цілою корабельною системою, не висгачали б для морського пластуна. І тому ми в програмі курсу взяли цю увагу й це.

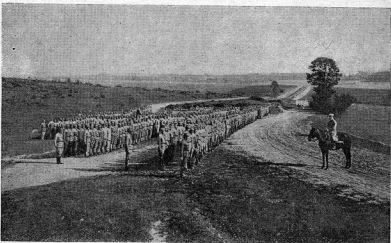
— Дійсно — закінчуючи читати програму сказав мр. Моніе — бачу, що ви переводите курс у пластовому дусі, бо бракує у ній таких інтересних рєчей, як прогулька кораблем і на закінчення водна ватра, традиційна в невідно Стужнів. Не бракує теж в невідно Стужнів. — А звертаючись до Команданта Пластунів скм. Орзіона й до команданта курсу сказав:

— Гратулюю вам, панове. Морське пластування ви добре ставите. Постараюся вам допомогти, що зможу. Але — що там таке?

Ми всі пішли над беріг озера, де метушився гурток учасників курсу. Вони «земпом» ставили штра і справно розкладали табор пл. проводом ст. пл. Міні.

Мр. Моніе сигналізує

— Практичне таборництво завважи мр. Моніе. Ми хвилюю приглядалися і перейшли до другого гуртка, що вправляється у сигналізації, яку переводить бунчукний курс ст. пл. Гешко-Мр. Моніе взяв до рук прапорці й вправно почав сигналізувати. Скорі вимахи рук, гострі звороти, що стали новістю в ділянці семіфорою в нашому У. П. У., тагість подічі й темпо — подобалися таборівничим. Цілому гурткові свіглилися з захоплення очі. — Мусимо вміти так сигналізувати — казали. Це справді по-морськи.

Заласний курїнь УСС у Гиньльчому 30. 9. 1915

Пластуні і пластунки

Зогляду на передбачиму грошову політику господарських пластових станцій і тому, що деякі більші табори, як пр. Міттенвальді і Ашаффенбург, зібрали май пластунами і приятельми Пласту поважні грошові суми в останніх днях валютної реформи і їх привезли ці перелазли своєчасно через банк до Центральної Пластової Каси, Союз Українських Пластунів має можливість фінансувати найважливіші пластові потреби, передусім табори. Висліка пластунів на зйїздароті пластові табори започаткована. Ізуть останні заходи для фінансування поїдки наших пластунів до Англії на «Шотландське Реалі».

Видання діяльності Союз Українських Пластунів не припинив, навпаки: це через грошовою реформою вийшло 2. число «Молодого Життя», 4. число «Малих Друзів», тепер же виходить 3. число «Молодого Життя». Найближчим дивим виходить з друку розкішно видана книжка Дра Юрія Старосельського «Велика Гра». Друкується Пластовий Співаник. Готуємо до друку Конгресове число «Молодого Життя» й інші видання.

Якщо всі пластуні і приятелі Пласту вилгуть своєчасно свої вкладки і якщо видані пластові часописи і книжки роздитукуються в задорній скількості, то в найближчих тижнях ми почнемо друкувати український переклад відомої і єдиної в своєму роді книжки Бейдена Пауєла «Скавтинг Фор Бойс» — «Скавтинг для хлопців».

До Вас прохання, Юнаки і Юначки!

Своєю молодечею рухливістю й енергією допоможіть організувати якнайкраще кольтортажу пластової літератури. Хай пластові видання дістануться в руки не тільки пластунів, сєніорів, приятелів Пласту, але й до рук найширших кругів українського промідництва, хай своїм зємгом і вилгачом ці видання добувать Українськомо Пластові все нових прихильників.

З-під baldахиμου старого каштана розносился дивний голос ст. п. Войти, що саме тріпоту гуртково виясня одну з ділянок навігації — користуватися акором. Проглядіні рисунки й жести Войти заокруглювали його гутірку. Юнаки слухали зосереджено інструктора, запитуючи час-до-часу про неясні ім речі. Гутірки прислухувалися через дешикр час мр. Монне й Командант ПЛ-нів ссм. Орлон. На їх лицьох було замітне адоволення.

Безконкурентні платки

Що черть години прозивав воздух різьний звук гонгу. Це стійковий вибивав час на морський лад. Коли ж вибив два-надцять — попроси нас командант курсу на обід, що був добре зварений і поданий з комфортом, хоч складалася з протих таборних страв, серед яких царювали «безконкурентні» вісній платки. Мр. Монне перший дістав свою порцію. Поглинув і здригнувся.

— Це зається для нас усіх — правда? —
— Ні, тільки для вас, містер — відповів ссм. Орлон. Морські пластини мусять багато їсти, бо служба на воді тверда й вичерпує сили. —
— Але ж я не морський пластун — засміявся мр. Монне.

— Це вже така українська гостинність й шире пластуницьке серце. Що мені, те й тобі — сміючись вияснював ссм. Орлон. Під час пообіднього відпочинку ми розважувалися дозвілями морських пластуників: веселуваєм на качку й човні, по хвилястому плесі розпінного озера, що щільно купалося в сонячному сяїні.

— Мр. Монне всідаючу до качки з ссм. Орлоном мав трохи «трему»: —
— Не потопимось? — питався поважно.

— Не думаю, бо озеро не такте то глибоке. Всього тут на 35 метрів, а там далше певно трохи глибше — потішав ссм. Орлон. — Ну й своя ритівична служба є...

В таборі панувала пообідня тишина, тільки відслонювал морський годинник. Стійковий під прапором ходив повагом по бетоному виступі, що відмежовував беріг від води. Він дивився час-до-часу у далековид на широке, вкрите гривами, плесо. По озері шугали моторні човни, збиваючи хвилі з білими хребтами. Беззвучно неслися вітрильняки, наче фантастичні з'яви, літали квілочки, немц — найвірніші подруги моряка. Десь з порту прогромив гудок пароходу. Починалася плавба.

Одержемо вітрильник

На прохання команданта курсу відвідав мр. Монне враз з командантом пластунів найбільших сусідів п.л. табору — Американський Стариннийкый Йхтовий Клоб, де по короткій розмові з шефом одержали дозвіл користуватися таборником одним із німецьких, запінитих американцями, вітрильняків, що стояли в порті при мольо.

З минулого УПУ: «Морські пластини» на Дністрі Арх. МЖ

— Дивні часи настали, яких ніколи в нас не було, за часів дозвоненого Пласту, — говорили ми між собою. Коли ж бо таке було, щоб англієць звернувся до американця і вивдава у нього німецький вітрильняк, на якому мають вправлятися українські та ще й морські пластини.

— Майбутні морські пластини — поправив командант курсу — бо такого короткого курсу не вистачає на те, щоб його учасник міг стати морським пластуном. На цю назву треба заслужити собі провідними пробами й рядом विशкільних морських таборів та ще цілком низкою різних вимог з ділянок морешлаветна. Наш Пласт не звик давати щось незаслужено, бо це не виходило.

— Коли сонце кінчало свою цілоденну плавубу по небесному океані прощав табор Команданта ПЛ-нів і мр. Монне та членів Булави Ком-та. Мр. Монне, як при при-

Ще на Батьківщині: Мандрівка водою Арх. МЖ

вітанні, стискав дружньо кожному учасникові курсу руку. Таборники стояли, поділені на залогі човни, стояли морським звичаєм у лаві. І засмаленим обличч і бистрих юнацьких очей дихала юність. Чорні берети й різноколірові хустки юнаків доповнювали цю юнацьку красу. Над головами лопотів з високого машту наш національний прапор, різкий вітер грався зі стійкачками юнацтва й вирівлював, наче в граніт, на обличчях юнацтва рішучість, відвагу й твердість.

Сині очі ссм. Орлона — дивилися з довір'ям в обличчя хлопців. Він бачив у них майбутнє Пласту, вірив, що з цього цвітут виросте овод на славу й хосен

ЮНАКИ І ЮНАЧКИ!

Ідучи назустріч Вашому бажанню передплачувати й читати пластовий часопис, Пластове Видавництво «Молоде Життя», не зваяжучи на всі труднощі сьогоднішнього часу, вирішило видавати для Вас

багатий змістом і багато ілюстрований **Ваш Журнал Пластового Юнацтва «МОЛОДЕ ЖИТТЯ»**

кожного місяця і в дотеперішньому вигляді й оформленні.

Колієсь в Рідному Краю: Сірий Лев між Чорноморцями Арх. МЖ

Україні. Щоб тільки хуртовина на чужому полі не обліла його...

«Доброго Вітру!»

— Мр. Монне стиснув дружню руку останньому пластунові й звернувся до Команданта Пла-ів й команданта курсу: — Сердечно Вам дякую, скватмистри, за цю працю. Як так далше підіти, Ми в нічному не уступите англійським морським скваттам. Бажаю Вам «доброго вітру». Я допоможу Вам в усьому, в чому тільки зможу. Головно буди старатися, щоб Ви могли разом виїхати до якоїсь країни, де могли б Ви далше розвивати свою пластову організацію.

— І я щиро Вам вдячний, Містер, за ці відвідини та признання — говорив ссм. Орлон. Наш морський пласт тількищо в пеленгах, але сподіваємся при Божій допомозі, розвинується він добре. Ми просимо Ваших англійських скватів до нас на водний табір, що відбується цього року в липні на Вальхензе. Запропону теж американських. Думаю, повинні прийти.

— Я теж думаю, що приїде, якщо морська частина на Ваш табор. Це було б незначимо корисно для обидвох сторін. Постараюся не довести до діла — говорив і доповлено мр. Монне, всідаючись враз з командантом до swojego «джипа». Іх супроводжав ссм. Бо-Ган. За хвилию «джип» збив стовп курави й метнувся в глибину алей. Відвідини були закінчені. Із залогів авта залишилися й сам, бо ривісився закладати до другого дна, коли командант курсу виконав свою обіднюку й візьме на вітрильняк.

Хлопці «деруть лаха»

По від'їзді гостей хлопці відоткнули. Вони ділялися зі собою враженнями з мінудло.

— Ти певно аж до другого табору не митиш своїй лівці, тому що така саржа тобі куря подаєла — «дер лаха» член таборного гуртка «Морські синики» з юнака, що належав до гуртка «Оселедець».

— А ти підчас фотографії з парадом мав роззявлені рот. Зараз було видно, що ти «мудакєс» і таких панів чин в житті не бачив. Не дурніж так скоро англієць поїхав, бо боявся, щоб ти його не з'їв, — відплачувався товариш з одної причі.

Другого дня пополудні кожний гурток відбував свої вправи на великому вітрильняковій-яхті, якого сам машт мав 16м висоти, довжина кадоба виносила 13м а висота кілю 1.6м. Судно було виписане в найвірнішій збудотки техніці з заглиженою каютною на два ліжка й солодкою водою. Вправи відбувалися під проводом німця, інструктора вітрильняцтва.

На вітрильняку

— Кожний гурток, відплачував, прощався з табором з допомогою семіз-

Із вишкільного курсу впорядників гуртків морського плавання
Ключуть вертатися до пристані

Фото: М. Калинич

фору. Я попав з одним гуртком як позаконтингентний. Вперше в житті довелося мені поплавати вітрильником. Якесь дивне враження зродилося в душі, коли вітрильник, легенько мов птаха, знявся з бази й помчав водою. Інструктор давав пластунам короткі накази, а вони метушилися коло лінювок, наставляючи під подув вітру вітрила. Один пластун більше досвідчений сів коло керма та уважно слідував за прапорцем на щоглі, що показував напрям вітру. Вітер почав прибирати на силі і яхт від того помчав по схвильованому плесі стрілою, та поволі випереджував всі менші вітрильники.

— Гляньте ось туди — показав рукою інструктор. Ми, мов на наказ, повернули голови. За нами їхав моторовий човен. Саме подув сильніший вітер. Очі пластунів засвітилися хижим блиском.

— Не даймо себе перегнати! — закричали гуртком.

— Не даймо! — сказав хитро інструктор, сміючись.

— Пластун-керманчя зосередив всю свою увагу, інші «матроси» натягнули вітрила «на бубон». Вітрильники перекинулися на один бік, черкув правим бортом по воді й зрівнювали до справжнього льоту.

Мені почало ставати шораз більше моторошно. Почала слідувати наступлива думка: а що, як судно перевернеться... Тоді кіба пропадати, та до берега добрих три кілометри. Та цей ризик міг юнакам тільки подобатися. Вони з запертим відходом слідували за моторовим човном, що саме зрівнювалося з яхтом. Залюга човна зрозуміла низов юнаків, що вимахували руками, прийняла його й моторовий додав газу. Бажаючи перемоги в юнаків почало доходити до землі. Маніт нашого яхту похилився ще більше, з-за гору вдарила хвиля: сильного вітру й довкола судна занурувало, мов у великому казані. Хвиля вдаряла в борт, здіймалася бризки піни й холодила обличчя. За човном тягнулося «авізо», наче хвіст потвори.

«Серед шуму бурної негоди»...

Мотор човна вия, як несамовитий. Йому втворював лопіт прапорця на щоглі і шум хвиль. Але ця шалена їзда домог тривати не могла, бо моторовий човен поволі почав випереджувати наш яхт і скінчилося тим, що моторовий поклав нам на пращання рукою та зник за курваю розпильної піни.

— Чому ми не змогли перегнати його? — докิริло питалася хлопці інструктора.

— Бо немає такого вітрильника, щоб його не перегнав моторовий човен. Найкраща хвиля вітру ніколи не є скорша від пересічного моторового човна, враховуючи ще й силу опору вітрильника й багаж.

Тепер зрозумів я хитрий усміх інструктора, який хотів, щоб хлопці самі переконалися про те, що вітрильництво перестало бути живим в мореплаванні, як засіб до шкорого порушення по морських просторах, та перейшло виключно в ділянку повного емоції, романтики й чару — спорту.

Провідник гуртка казав повернути яхт в напрям до його бази, переміною справно передле вітрило й до нас почав зближатися наш табір. Хлопці розохочен їздою на вид прапору, що виростав наче з-під води ген далеко на сізому борезі засвітали пісно пластунів-Чорноморців:

«Серед шуму бурної негоди й в обіймах крилатих вітрів,
Серед шуму водної безодні чум зов чорноморських вовків.
Ім вивжалося Чорне море й бачили

А не вже на чужині:
«Чорноморці» на Штарібердзее
Фото: М. Калинич

себе, в засмалених сонцем і вітрами та битих тучами й іштормами завзятий мореплавиць-козаків.

«Україно, героїський наш краю, ми для Тебе живем в боротьбі,

Нашу юність і силу і труди ми приносимо в жертву тобі!

«Ужертву Тебі... понеслось відгомном по прибережних верхах. Це ехо підхопив вітер і поніс ген туди, де високо на щоглі лопотів наш прапор. Він здавалося затріпотів та дружим лопотом наче слав привіт від України Ідейним юнакам, майбутнім мореплавицям, що як дорослі мужи захищатимуть велич і славу скривавленої Ватківщини.
(Закінчення буде)

Нова праця про ідею й методи плавання:

Др. Юрій Старосельський
«ВЕЛИКА ГРА»

Багато ілюстрована, з оригінальними ініціалами
арт. мал. проф. С. Судомора

Ціна 3.— ДМ
(Закордоном 1 амер. долляр)

Набувати у Вишкільній Станції Кооп.

«Пласт»

Авгсбург, Сомме-Касерне, БЛ. 1.

Гелос

Поради мореплавеців (Уривок)

Може бере тебе хіть по бурхливому планати морю,

То пам'ятай: як жакна Оріонова сила скидас

З неба Плейд і воні потавають у море туманне,

Сильно тоді починають усмі вітри буйнутають.

Отже в той час не держи корабля на похмурому морі

Приням'ятай мою раду й роби на твердм судодолі.

Витагани з хвиль корабель, обкладі його міцно камінням,

Щоб не упав він від сили воگی навалного вітру.

Затичку в дні відткни, бо зтне він від зливи Кроида.

Снасті гарненько полагодь усі, позасноє їх додумо

І, позгортавши, сховай корабля мореплавного крила.

Зроблене міцно степно пометит над димливим багаттам

Та й дождай, поки прийде на плавання добра година!

Переклад В. Свідзінського
Із збірки «Поесії»
Львів, 1940.

Вічливість - це наче б подушка з повітря:
здається — в ній нічого немає,
а все-ж таки ця принадність прекрасна.

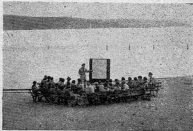
У зв'язку з грошовою реформою у Німецькій Голоні Пластова Старшина усталила справу місячних внесків на III, четвертіччя (місця: липень, серпень і вересень) 1948 року для всіх трьох смуг Німецьких так:

1. Висоту місячного внеску усталило кожна пластова частина (гніздо, курня, самостійний рій, самостійний гурток) за себе. Провід частини може залишити рішення про висоту внеску також своїм Гуртком чи Роім.

2. Незалежно від місячного внеску, усталиного по думці уступу I, який повинію лишається власністю пластової частини, кожна пластова частина платити до Центральної Пластової Каси належність від кожного свого члена (без огляду на його пластовий ступінь) у висоті:

в УІНО —	0,10 ДМ
в УІНІ —	0,10 ДМ
в УІПІ —	0,50 ДМ
в УІСІ —	1,— ДМ

з тим, що члени УСП, та УПС, які працюють, платять замість поданих вище ставок — по 2 відсотки від місячного заробітку нетто.

Із вишкільного курсу впорядників гуртків морського плавання Гуртка з навігації

Фото: М. Калинич

Мандрівок по рідному Краю

НА РУЇНАХ ХЕРСОНЕСУ

Херсонес, або — як називали його наші предки — Корсунь, це колись квітуча грецька колонія, вірніше — за сучасним розумінням — грецька держава на березі Чорного моря в Криму.

З цим колишнім містом пов'язано багато подій з нашої історії. Саме тут — за літописцем — Володимир Великий приймає єрину тоді християнську віру, саме звідти поїзв він до далекого Києва святихників, що мали просвітити світлом Христового вчення наших предків.

Якщо виїхати з Севастополя — чистенького, веселого, цілком європейського колись міста, із своєрідним забарвленням властивим великому військовому порту, то вражає яскравий контраст — тиші вишневого сонцем степу, немов застиглого в безмежному супокій неба ... Порушує цю тишу й супокій тільки легесенький плескіт лагідного моря. У шумі хвиль вчувається начеб: «Все збудеться, все мине» ...

На самому березі моря, за три кілометри від міста мандрівник запрямічує якусь велику будову, оточену кущами невеликих дерев. Це церква, де — за переказом — маю окреститися Володимир. Монументальна будова, однак, не має нічого спільного з рештками тієї давнини, що її оточують.

На місці старого Херсонесу багато років провадили археологи ґрунтовні розкопки, що виявили й дали багато цікавого. Передусім розкопано кілька десятків метрів фортечної стіни з баштою, стіни, що бачила мабуть військво Володимира Великого. З башти він, можливо,

мигувався колись на красу переможеного міста. Розкопано також рештки базиліки перших християнських віків. Мозаїчна підлога цієї базиліки чудово збереглася і є прекрасним мистецьким твором. Відкопано й вулиці з фундаментами або й із рештками стін житлових будинків. Легко уявити собі розташування поків а то й спосіб життя давніх мешканців.

Неподалік від церкви містився до війни невеличкий музей, в якому зібрано чимало хатніх речей, ризальського знаряддя, рештки колоном, мозаїк тощо. Особливу увагу привертає велика мармурова плита, на якій викарбувано старогрецькою мовою текст присяги херсонських громадян на вірність батьківщині.

М. Зеров

В СТЕПУ

Високий, рівний степ. Зелений ряд могили. І мріля далечінь, що млою синіх крил Чарус і зове до гелленських колоній. Ген-ген на обрії силуети темних коней, Намети і вози, і скити-орачі.

Із вітрию летять, курличучи, пелючки:
А з моря вітер дме гаручий, петерпильний.
Але пощо мені ті вітрові пориви
І жайворонків спів, і проросання трави!
З якою б радістю я все те проміняв
На гоми прістани, лимавці синє плесо,
На брук і вулиці старого Херсонесу.

Із збірки «Камена»,
Львів, 1943

Колонна із зруйнованого херсонеського храму (IV ст. перед Хр.)

Арх. Проф. О. П.

Можна годинами ходити по терену колишнього міста, роздивлятися і все ж не надивитися на рештки колишньої величі.

Підходючи до берега, мимоволі спинається: вулиця, фундаменти будинків ідуть в море і тихої години бачиш, як усе це глибше й глибше поринає у воду. Очевидячки ґрунт осідає тут поволі у воду і море нешвидко, але непиняні покриває старе місто.

Ані генуезці, що опанували були пізніше узбережжя Криму, ні турки, ні татари не чіпали будівель старого міста до «присоеднення» Криму року 1783.

Щепа того, коли уряд Катерини вирішив на місці невеличкого татарського села Ахтіар збудувати військовий порт і твердиню Севастополь, носії «вищої культури» наказали розбирати на будівельний матеріал те, що залишилося колись від славного Херсонесу. Його фортечні стіни, вежі пішли на касарні. Мешканцям дозволено було теж брати «каміння» з Херсонесу. І тепер іноді можна побачити розбиті частини мармурових плит, вбудовані чи вмазані в стіни севастопольських будинків.

Із змішаним почуттям суми і якогось примхеного спокою залишаєш це місто. Усе тут у минулому ... Тут кожний камінь — слід давно минулої любові, бурхливого життя з його радощами й печальми ... Усе загнило, не загнила тільки слава міста, нерозривно пов'язаного з нашою історією, історією України.

Василь І.

Вулиця в Херсонесі, відкопана наприкінці XIX ст.

Арх. проф. О. П.

Херсонес - коліска ранньоукраїнського християнства

Постання грецьких колоній на півдні України-Руси великою мірою спричинилося до ширення високої, спочатку античної, а згодом візантійської культури, що мала великі заслуги в розвитку давньоукраїнського мистецтва. Греки не приїшли на порожні землі нашого легендарного «Лукомор'я», а застали там осіле населення, яке досить мирно якись час співживалося з колонізаторами. В розбудові грецьких міст — факторій, без сумніву, брали участь місцеві майстри, які,

Руїни херсонеського храму

Арх. Проф. О. П.

опанувавши грецьку мову і засвоївши високу грецьку будівельну техніку, стали тими літописними «мастерами от Грек», що були пізніше запрошувани нашими князями на розбудову християнського Києва. Літописець і не говорить дослівно, що вони були греками, а що вони тільки приїшли «от Грек», тобто, треба припустити що вони були, очевидно, слов'янами — українцями, бо греки, не значачи слов'янської мови, не могли б так скоро порозумітися, зі своїми кийськими колегами. Мабути, і сам будівничий Десятинної церкви в Києві Нестас Корсунянин, що так легко зрадив греків під час облоги Херсонесу кн. Володимиром Великим, не був греком, не був греком, а українцем і знав добре слов'янську мову, як і «попи корсунські», яких князь Володимир привіз до Києва.

Ще задовго до Р. Х. на наших землях були державні формації, що знаходилися в постійних торговельних і культурних зв'язках з своїми сусідами. Проф. В. Шербаківський доводить, що півтори тисячі літ перед Христом на території України були утворені три споріднені держави: Гелонія, Неврїда та Агатирисія. (Столиці тих держав: Гелон, тепер Більське городище на Полтавщині, Неврїда — Київ, Смілава — тепер м. Сміла на Київщині).

Грецький історик Геродот (480—419 рр. перед Христом) у своїй «Маліймені» описує побут і звичай населення тогочасної України. Там же він говорить про дві наші дієвничі — Гіпероху і Лядіоку, що з Неврїди, з-над Бористену, прибули у

Грецію з жертвами богам і вінками пишенихого колюса. Крім того, він згадує і про інших наших дієвнич — Ляру та Оіс, що побували у Греції ще задовго перед Гіпероху і Лядіоку.

Інший грецький історик — цар Маврій (582—602 рр. до Р. Х.) також описує побут наших безпосередніх предків — антив, дуже піднесши при тому високі моральні прикмети тогочасного нашого жіноцтва і його рівноправність з чоловіками. Імена наших князів — Волжидара, Скїла, Бравліна, Яроміра, Яровїта були ушлякнені не тільки серед антив, а й добре знані римською світою.

Суворе поборовање в Римській імперії християнство знаходило собі признання в опозиційно наставлених до римської зверхности греків-колоністів і стає популярним серед місцевого населення Таврійської України. Зокрема Херсонес і його околиці вже з I ст. до Р. Х. (70—90 рр.) стає місцем заселення таких видатних християн як Флавія Доміція — племенїця римських імператорів Тита та Доміціана, і римський папа св. Клімент; разом з ним було заслано сюди понад дві тисячі християн. Св. Клімент; як переказує легенда, збудував тут 78 церков. Археологічними розкопками справді виявлено в околицях Херсонесу кілька десятків немерчих церков, витесаних у вапнякових скелях узгір'я.

Розкопками в Криму (граф. Ол. Уваров) виявлено християнські поховання з I ст. до Р. Х., отже легенда про християнську місцеву діяльність апостола Андрія Первозваного (близько 60 рр. н. е.) на терені

«Кожен з нас, як одинця, мусить зробити все можливе, щоб матеріально стати якнайбільш незалежним: вжити всієї своєї пласової зарплатности, щоб не стати тагарем для других, а навпаки, щоб заощадити сил та засобів для допомоги другим. Для нас — пласуїнів першим обов'язком є допомогти нашій організації. Покладаючись на пласову зарплатність, і добродіт одиниць — легко знайдемо вихід для організованого поборовання сьогоднішних тимчасових труднощів нашого руху!»

Руїни херсонеської базиліки

Арх. проф. О. П.

Таврії і аж у Києві має вповні реальний ґрунт.

Християнство стало дуже рано поширюватися серед місцевого населення Надчорномор'я. У похвалі мученику Фокові (II або IV ст. н. е.), написаній єпископом Астерієм Амасійським, зазначено, що християнами були скити. Проф. П. Курїний вважає, що розвів християнства на Україні за князя Володимиря, безперечно, був підготований християнською Скитією і спирався безпосередньо на християнство антив-русів, що вже мали своє письмо і переклад святих книг ще до прибуття філософа св. Кирила-Константина, який в 886—87 рр. (в часи князювання в Києві Аскольда і Діра) відвідав Херсонес і навчився тут читати руськими письменами Свiate Письмо.

В I—II ст. християнство так уже було розповсюджене серед населення кримських колоній, що патріарх Ігнатій висятив єпископа для «вар'язьких росів». Незабаром християнство стало поширюватися далі на північ. Загально відомо, що Київ (Даннарігадт або Дін-паршадт) на початку IV ст. був осідком готського архієпископа.

Крім того, Христова віра проникає в глиб України завдяки місійній діяльності св. Кирила і Меодія, що поширювали християнство серед козарів, переможених і підкорених згодом кн. Святославом.

Вар'язькі князі дружини також були активним чинником розповсюдження в нас християнства. Вони мали в Києві, а також і в Царгороді свою церкву св. Іллі, що замінив в уві норманів їхнього язичницького бога Тора.

Дедалі тісніші культурні зв'язки княжої України з Візанцією, а також ближча знайомість слов'ян з величю християнською архітектурою почалися з часу походів кийських князів на Царгород. Князь Святослав Завойовник мало цікавився цими питаннями, будучи зайнятий своїми походами. Зате князь Ігор був досить льюбляний до християнства, якщо і сам не був укріптим визнаємцем його.

Близько 955 р. вдова князя Ігора — св. Ольга, перша з осіб українського князювання, приймає християнство. Після перебування з цією метою в Царгороді, де вона була вперше прийнята з велики-

Руїни херсонеських будов
(Спосіб кам'яного мурування — цегла з каменем)

Арх. Проф. О. П.

ми почестями на імпанзантому візантійському царському дворі, і відвідування служб Божих у храмі Софії Константинопольської спричинилися, очевидно, до постанови її півня поринитися з царською династією і поступово запровадити християнство на Україні-Русі. Але царський двір Візантії поставився з застерезенням до одруження членів своєї родини з «варварами», хоч би вони були навіть і християнами. З другої своєї подорожі до Царгороду княгиня Ольга повертається до Києва дуже невдоволеною. Основною метою цієї другої її візиту, як відомо з опису Константина Порфирогенета (*De segetonius aulae Byzantinae*), було влаштувати шлюб кн. Святослава з грецькою царівною, але цієї мети княгиня не досягла і була прийнята холодно, як звичайна «архонтісія рося».

Вушши цим ображена, княгиня Ольга через своїх послів шукає зв'язків з германським імператором Оттоном I, який посилає їй з зворотним посольством свого єпископа Адалберта; але останній не мав успіху серед українців і мусів залишити Київ.

Отже хрищення кн. Ольги не встановило дружніх зв'язків між Києвом і Царгородом. Натяк на це перелазі і наш літопис: коли до кн. Ольги прийшли посли імператора Константина просити війська і допомоги, то княгиня гордо відповіла: «Якщо постоїть імператор у мене на Почайні сільки, скільки я простояла у нього в Суді, — тоді маю йому все».

Проте інтересом Візантії в тому часі, навіть невдкладною потребою було хрищення України-Руси, щоб спільністю релігій обидвома держав створити добросусідські відносини і, головню, приборкати християнством войовничість небезпечних для Візантії українців. Теж і наших князів, зокрема кн. Володимира Великого, вабила Візантія, де дуже високо стояла культура, а державна релігія — християнство підносила на неосязну висоту владу імператора, оточувала його авреолом святости, проголошувала помазанником Божим; тим самим християнство сприяло б зміцненню влади князя й держави, в якій серед провідних верств і війська вже захитався ґрунт язичництва.

Блискучий державний муж володар України-Руси — Володимир Великий, що був спочатку ринителем язичництва, зрозумів, що йому треба було за прикладом Константина Великого запровадити в своїй країні християнство як державну релігію.

Проте, вирішивши прийняти християнство і проголосити його державною релігією, кн. Володимир не захотів просити про це греків, а чекав відповідної нагоди, яка незабаром настала. Року 987 проти імператора Василя виступив один з його воєначальників Варда Фока, а разом з ним піднялись болгари. Василь

звернувся до Володимира за допомогою, але кн. Володимир, використуючи скрутне становище Візантії, поставив обов'язковою умовою спільних дій видачу за нього заміж царівну Анну, сестру імператора Василя і Константина, що обидва правила державою. Імператори погодилися (хоча це було для них великим скандалом, бо царівна була вже заручена з германським імператором. Оттоном III), але з умовою, щоб Володимир прийняв християнство.

Проте після спільної перемоги над ворогом імператори не додержали слова. Тоді кн. Володимир обложив і захопив Візантійську колонію в Криму місто Херсонес і повернув його імператорам тільки

Руїни херсонеських будов

Арх. Проф. О. П.

після того, як вони віддали йому царівну Анну.

Такі складні відносини були Українцями з Візантією, проте вони спричинилися, головню через запровадження в нас християнства, до блискучого розвитку українського мистецтва X—XIV ст., яке хоч і мало в тій порі візантійське підложжя, але незабаром стало на свій самобутній ґрунт.

Проф. О. Повстенко

В кожній хаті — де

**батько, мати, донька чи син
є пластунами,
Ви зустрінете**

«МОЛОДЕ ЖИТТЯ»

Журнал Пластового Юнацтва!

З широкого світу

ФОНД ДЖУЛІТИ ЛОВ

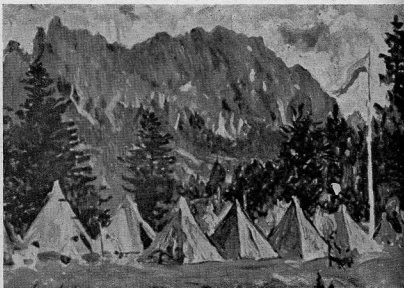
В 1927 р. — декілька місяців після смери Джуліети Лов (про неї писали ми в 6. числі «На сліді») створений фонд світової дружби ім. Джуліети Лов в пам'ять її наполегливого бажання помагати дівчатам кожної нації. Кожного року дівочі скавтські з'єднання і приятелі дівочого скавтизму в США причиняються своїми вплатами для збільшення цього фонду. Завжаючи на те, що скавтську дружбу найкраще піддержувати й розвивати в таборах молоді, грошей, зпо-

**Всі пластові видання
можна набувати
й замовляти
у Видавничій Станції
Кооперативної «Пласт»
Українська Пластова Колонія
Алґсбург, Сомер-Касерне 1.**

жених на фонд Джуліети Лов, вживали до 1939 року на влаштування літніх таборів для дівчат різних країн.

Під час другої світової війни ці гроші йшли на допомогу дітям в знищених війною країнах, наприклад, для дітей у Китаї, дітей втікачів у Швейцарії, для англійських скавток, що потерпіли в наслідок бомбардування та інших. На кошт цього фонду виряджувало теж членів проводу дівочого скавтизму в США до зайнятих в УНРРА в грецьких і югославських таборах втікачів, у Палестині і в Єгипті. Війни з цього фонду одержали теж допомогу дівочі скавтські організації в Італії, Голландії, Бельгії, Люксембургу і Греції в матеріялах на одностор. Польська організація скавток одержала грошеву допомогу на видання книжки для дівочого скавтизму.

Після війни кураторія фонду продовжує свою діяльність, піддержуючи молодь усього світу в її намаганнях стати добрими громадянами своїх націй.

Степан Луцки, ЛЧ

Ювілейне Свято Весни 1947 (Оліп)

СЛІДАМИ...

В річницю смерті бл. п. Андрія Гарасевича, пластуна севіора, 24-літня дівчина з Берхтсгадену піднялася на Берхтсгадену в пам'ятник на його могилі. З цього приводу віслюємо й репортаж п. сен. Ю. Федоровича, товариша мандрівки Покиного.

Є друга дружба. Перша родиться в гомоні бою в серцях людей, вкритих воєнними шинелями. Вона хрищена кров'ю і сталлю — і сильніша за них. Вона тримає все життя. І є друга дружба, що своєю глибиною дорівнює першій. Це — дружба мандрівників гірськими дорогами, високими верхами. Дружба, що її тривувала вузлами нерозривності і зємкості любов краси, любов гір, труд і небезпеки виходу на стромі й обриви. Вона постає наче б сама із себе у хвилину, коли виходиш, пивав, зашліпав вірною ланцювом на скельну стінку, сповнений свідомості: одне в нас бажання, одна мета, один вихід, а в дальшому — може й одна смерть. І вірши другий більш, ніж довіряєш собі і вичуваєш, що і в нього те саме побудовання — у той момент чи моменти, коли його життя у твоїх, а твоє за хвилину у його руках... І, станувши на високому шпилі, задихав, облиті потом труду — тиснеш одне одному руку. І в цьому міхному стиску рук є те, чого так часто і так надаремне шукаємо в житті: тривалість і нерозривність...

І буває так, що одного дня, коли ти не міг піти з другом у мандрівку, заграв в горах сурми. Тривогою заб'яв, твоє серце і ти протиснув настрибано-турботно думку: Ні! Напевно не хтось інший скочив із скелі... Він? Ніколи!...

І треба бачити ту радість зустрічі, цей безжурний усміх, цей дружний стиск рук, коли зустрілися ви знову із товаришем... Джек! Я не чув, як по Тобі сумувала сурма, як далеким відомозам билася тривога об скелі холодної. Я не бачив неба, засіяного мільярдами зірок, що жалісливо свічками претіли, пригасила над Тобою. Я не дивився холодно молодого ранку, що з нього сонце зіпловувало радість. Я не встиг, я не міг навіть попрощатися з Тобою... Тільки згодом я пішов слідами мандрівки Твоеї останньої... І була вона найважчою могою мандрівкою...

... З першими пробілками холодною осіннього ранку покидаємо табір. Нас трьох. Несемо пропам'ятну таблицю, щоб її вмурувати там, де спав Андрій... Не легко воно. Серце повне докорів для долі, для самого себе. Сотню разів заслухав і сам переповняв іншим звіт з цієї трагічної мандрівки — і завжди він для тебе якийсь недосказаний, недомовлений, як недоспівана пісня...

Білі полудни ми на місці. Помогаємо робітничою німцян вирити скелю під таблицю і пригтовуємося до виступу. Ждемо на Юрка Л., щоб поміг вмурувати таблицю, бо самі хочемо піти слідами...

Нарешті Юрко є. Вирушаємо без радості, без ентузіазму... По кільканадцять метрах прикрі вітання... Понад нашими головами пролітає несподівано декілька каменів. Воно депримує, пригнічує до решти, хоч і нікого не припадаєся до нього. Здається, що коли б один із нас сказав був: не їди! — то другі тільки притакнули б і завернули...

Володко, товариш останньої мандрівки Андрія, переїмає провід. Другий Дорко, я — останній. На перший перехід

(квергант), зовсім легкий, витрачуємо багато часу й сил. З важким трудом, забезпечуючись ланцюгом, переходимо його і піднімаємося стіською агару. Йдемо по-волі, ввесь час під вражінням, що туди, куди ступаємо, падав Андрій. У хвилини, коли мушу вичікувати, щоб перші перейшли якесь трудніше місце, приймаю очі й не можу найти відповіді, чому я такий дужий сьогодні та й повільний...

Часто пристаємо й випробуємо скелю по обидво боках. Крім сухих вказівок, ніхто нічого не говорить. Володко, що перед хвилиною враз провід, задержує Дорка. Він сходить вниз і ми йдемо на ліво. По кількох метрах затримуюся на скельному виступі. Під нами глибоко внизу — засніжена скельним румовищем долина Вацмангару. Далеким відомозом котяться стукіт молотка, долгате до нас...

... Здається, що так само голосно стукочуть наші серця. Володко мовчки показує рукою на місце, відділене від нас вузькою прівною, і якось так незвично твердо додає:

— Там...

Мовчки хилимо голови. Мовчки стоїмо задивлені в те місце. І є в тій мовчанці все те, чого наші уста не вміють висловити...

На великому годнинику Чаю

тільки одні слова:

«Зараз!»

«Одиним правильним шляхом для розв'язки всіх питань, що виникли у зв'язку із грошевою реформою у Німеччині, головним чином питань господарського характеру, є поворот до наших пластових виробничих та устійливих способів діїна, а це:

- пластової оціадности,
  - пластового заробітку,
  - пластової помноловости й зарадности,
- значить до тих пластових прикмет, що їх треба ставити поруч інших пластових чесот на першому місці в сьогоднішній еміграційній ситуації.»

«Берхтсгаденер Трон»

Не знаю, як довго ми так стояли. Хтось з нас сказав, що треба квалітиса, щоб зйти в час і бути на посвяченні таблиці.

Сходимо з виступу і гладкою плитою просовуємося агару. Зупиняємося перед виходом на верх. Володко передає Дорку ланцю і «робить драбинку». Дорко з важким зусиллям посувається непевно агару. Шре трішки! Ще тільки кілька-десять сантиметрів...

— Слава Богу! Вдалося!...

Другим іду я. Володко допомагає, як може... Хвилинка — і я завішений тільки на ланцю. Ну, врешті є оперття. Витягаюся агару. Відійку татнемо Володка — і ми на шпилі. Задихані, облиті потом і втомлені до краю... Сідаємо і ще раз переживаємо те, що пережили перед хвилиною. Без ланцю ледве чи вийшли б! Між двома заокругленими скельними стінками, під які підійшли ми плитою, застрягла велетенська кам'яна брила. Вона і стіпи мов зумисне вигладжені... Найважніше, що повезло! Краще про це не думати...

Сходимо вниз звичайним підходом від Кірінгтгаузу, виходимо на Кар і йдемо в сторону Вестанду. Дорко вибієся зопсім із сил... Що кілька кроків ідемо... Вичікуємо на нього — і на місце приходимо вже після посвячення...

Це була моя найважча мандрівка. Я вийшов на шпиль і в мене не було радості перемоги:

— Я не міг стиснути Твоеї руки, Білий Джеку!...

На верху Берхтсгаденер Трон (Уттерберг)
(На фото (зправа): С. Гаук, А. Гарасевич, Ю. Федорович)

Фото: В. Сторожук

Для розваги і науки

ЧИ ХОЧЕШ БУТИ ХЕМІКОМ?

ЯК ДОВГО ЖИВЕ
І ЧИМ ХАРЧУЄТЬСЯ КОРОЛЕВА
БДЛІЖ!

Дорогий Юрку!
Дуже радію, що Ти зацікавився наукою хемії, про що Ти пишеш мені в своєму листі.

Я радо подаватиму Тобі всякі висвітлення, а якщоб Тебе це зацікавило, то може Ти й сам пробуватимеш робити хемічні досвіди. Це легко Ти можеш зробити і в себе дома.

Хемічної роботи, чи як її називаємо лабораторії, Ти в нас не влштуєш, але поволі можеш собі збудувати домашню лабораторію. Я постійно радитиму Тобі, як це зробити.

Отож слухай: наука хемії — це наука про речовини. Все, що нас окружає — земля, повітря, вода, дерева, вугілля — це речовини. На кожному місці зустрічаємося з перетворенням цих речовин, наприклад: при горінні вугілля або дров у печі. З вугілля і дров утворюються нові речовини і притому виділяється тепло. Хемічне перетворення відбувається теж і під час дихання в організмі, одним словом все життя зв'язане з безконечним рядом хемічних перетворень.

Тому, не треба думати, що хемія — це тільки шовб, що «вонає». Хемія — це наука про речовини, про їх переміни. Думають, що назва «хемія» вийшла ще дуже давно з Єгипту, де слово «хе́ме» мало визначати край чорної землі в протилежності до червоного ліску пустині.

В Єгипті стояла висока наука хемії, вже давнин-даже. Тодішні хеміки намагалися добути з нещасливих металів золото. Пробували теж робити чарівний трупок для продовження життя. Шукали за «камем мудрости», з допомогою якого можна б було зробити все, чого бажає людина. Цих хеміків назвали згодом алхіміками.

Правда, їхні наукові твердження виявилися здебільша неправдивими, але про це говорити не будемо. Може колись і про це Тобі розкажу. Вернімося ж тепер до нашої хемії.

Отож хемія займається різними проблемами з речовинами, дослідами, або, як це кажуть, експериментами. І ми хочемо експериментувати, себто досліджувати. Експерименти в мові хеміків — це — так сказати б — «питання до природи». Наприклад, питаємо: що таке вода? Хеміки прослідкували воду різними відомими їм способами і вкінці природа дала відповідь: вода складається з водні і кисня.

Але ж ми самі хочемо ставити питання природі. Чи питання, складаються, як ми вже сказали, з дослідів-експериментів. До цього ми потребуємо приладді і для цього влаштуємо домашню хемічну робітню — лабораторію. В ній будемо відбувати досвіди — ставити питання природі.

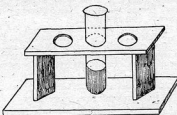
Повищувай різні пляшечки — з лікві, з чорниці і т. п., прибирай різних коробочок (пуделочок). Пляшечки чисто вийми й висичи теж коробики.

Добудь собі теж кілячандиць скляних ручорок, що правитимуть Тобі за пробівки. Добре було б, щоб Ти добув дещо декілька висвітривальних пробівок. З дощочок зроби собі стаячок, в якому будуть стояти пробівки.

Про цю чому звернути Тобі увагу, що першою передумовою і причиною

хемічних дослідів — це чистота. В хемії це найважливіше гасло.

На пляшечці чи в коробочці треба завжди написати, що в ній є. Крім цього під рукою мусиш мати зошит-записник. В ньому записуватимеш усе, що Ти робиш і що Ти вже зробиш. Записуватимеш тут і всі свої спостереження під час дослідів. Ти молодий і в Тебе дуже добрий запас спостережень. Але ж буває часто, що забувається все те, що під час роботи Ти зважався. Тому — все в записник. Він якій буде Твоїм нерозлучним другом-дорадником. В мамі попроси

Підставка для пробівок

кілька чистих платків, що ними будеш витирати Твої приладді.

І берімося до роботи.

Насамперед зроби собі стаячок. Він виглядає так, як це подано на рисунку. Величина його і кількість отворів на пробівки може бути різні.

Коли Ти маєш приготовані, вийми і висушені пляшечки та чисті коробочки, тоді вже можеш спочивати їх речовинами-хемікалами. Очевидно підход до матері, попроси трішки кухонної соли, цукру, соди, порошок проти моли і т. п. Всі ці хемікалі висиплеш до пляшечки і на кожній напишеш, що там є. Описай кожну пляшечку треба щільно заткати, щоб на хемікалі не впливало повітря. Деякі з них могли б впливати вогкість з повітря і могли б розпалитися або випарити. Могло б бути й так, що вони зникли б із Твоїх пляшечки.

Ці речовини ціпки.

З НАУКИ Й ТЕХНІКИ

Із шпиченної сировини почали виробляти в Америці високосилову целюлозу й гарний папір. Виробництво не вимагає великих коштів, а дає видобуток більший, ніж думали.

Електрон-міроскоп, що при штучному світлі побачує 100 000 разів, дає змогу вглянути в тасмі досі центральні осередки людських нервових тканин.

Про отом в англійському конвєрсаційному лексиконі «Енциклопедія Британіка» у першому виданні з 1788 року згадуно тільки в чотирьох рядках. В найновішому виданні про «отом» пишуть на цілих 5 сторінках.

Вітамін «Г», досліджений недавно хеміками, як пара-альдо-бензоє-кислота, є конечний для дозрівання молочнокислотних бактерій. Після докладних спостережень виявилось, що брак вітаміну «Г» в пащі для коров унеможливило вироблювання твердого сиру.

А тепер зробимо перший досвід: спробуєш й розпустити, або — як це кажуть — розчинити. Щоб добре було спостерігати, як розчиняться ціпке тіль, візьми, наприклад, каліюперманганат, що його звичаємо до полокання уст і горла.

Якщо у Вас дома цього нема, то попроси в батька трохи грошей і купи дрібну кількість цього ліку в аптеці. Це завважні фіолетні кристалики. Їх усеї до пляшечки і щільно заклай! Не забувай написати на приклеєній до пляшечки карточці, що таке в ній.

Візьми кільку кристаликів, приглянься їм добре і кинь до пробівки, сповненої водою. Побачиш, як гарно і скоро кристалики розпускаються у воді. Ти матимеш гарний фіолетний розчин. Коли даєш пару калєць цього розчину на папір, то він забарвляється на брунатно. Цей розчин вліди до іншої пляшечки і напиши: Розчин каліюперманганату.

У своєму записнику — так напишеш: «1. 8. 1948 перший досвід. Я дав до воді пару кристаликів каліюперманганату, з чого постав розчин. Варна розчину фіолетна. Діяння на папір: брунатне забарвлення паперу».

Візьми далі декілька кристаликів каліюперманганату, постав на якусь мисочку і дай це до пивниці або пралнь. За кільку днів поглянь, що сталося з цими кристаликами. Побачиш, що під впливом вогкості кристалики ці розплавляються.

Візьми дальше всі інші хемікалі, що їх мамі в своїй лабораторії і пробуй робити розчини. Побачиш, що не всі вони будуть розпускаться так легко у воді. Наприклад, цукор у холодній воді не так скоро розчиниться. Шпоєк зовсім не розпуститься.

Всі ці спостереження запиши у своєму записнику.

В другому листі напишу Тобі про інші, дальші досвіди. Так пізнаватимеш науку хемії. Можеш такі досвіди робити спільно з Твоїми друзями у пристрою гуртку. Про справи зв'язані з цими дослідами — пиши мені.

СКОБО!

Твій вуйко

Да-Пе

Зпластового життя

З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ — БЕРХТЕС-ГАДЕН.

Вечір пісень і слова.

З пластовим закром у серці, з вірою в побіду нашої правди вишили ми, пластуни, на еміграцію — у чужі простори, далеко від рідних піль, лісів та гір. З собою понесли в чужині найцінніші скарби душі нашого народу, а це рідне слово і пісню, що мов ліщарі злітають на сторожі наших святих ідей. — Розуміючи значення й велику роль рідного слова й пісні на чужині, влаштувано заходами нашої Пластової Станиці «Вечір пісень і слова» в дні 25, 4, 48 р. в залі таборового театру. Участь у цьому вечорі, крім пластової молоді, взяли також запрошені мистці: п. Оксана Мухин — сопран, п. Оксана Когут — скрипка, п. Саковський В. — баритон. — Половина доходу з цієї імпрези призначена на цілі «Рідної Школи».

«Коза — Дереза» серед нашої дітвори.

Від довшого часу Імпрезова Ліанка носилася з думкою підготувати якусь імпрезу діточими силами для дітей нашого табору, бо діти для них нічого не було влаштувано. На перший план задуманого діла увійшла діточа оперета «Коза — Дереза» М. Лисенка. Успіхи в день вистави (22-Лютого) були надсподівані. Наші таборники захоплені своїми власними дітьми, чи радше їхньою грою та співом на сцені. Навіть і ті, що неприхильно стави-

Для дітей, для новаків і новачок
появляється у Пластовому Видавництві
МОЛОДЕ ЖИТТЯ — МАЛІ ДРУЗІ
Часопис для Української Дітвори.

Ціна числа 0.40 ДМ

Вже появилася 4. число за червень 1948

лися до Пласту та нашої мозольної праці — мусли не признати. Моральний та матеріальний успіх — великий. На бажання таборни повторно виступ нашої пласт. молоді це раз.

Але на цім не кінець. Нашим дітям пришлося ще раз себе показати, але вже перед чужою публікою: німцями та американцями в Берхтсгадені у Бауертеатрі в «Тижні молоді». В т. зв. «Українському Вечорі» (18-квітня) поставлено нашу оперету «Коза Дереза» а наступного дня виведено кілька народних танців у т. зв. «Танцбенді».

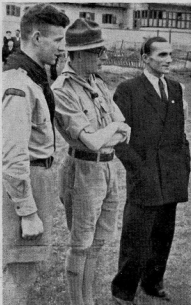

«Коза-Дереза» в Берхтсгадені

Гостина делегата Інтернаціонального Скавського Бюро сктм. Монне

Mr. Monne Representative of J.B.S.B. on his visit at Berchtesgaden, among Ukrainian Scouts

В днях 2—3. У. ц. р. відвідав наш пласт. осередок делегат І. Б. сктм. Монне. Його відвідини припали саме на час влаштуваного Станицею «Свята Юрія», під час якого відбувся перехід новаків до юнацтва, записиження учасників та іменування розвідчів. Делегат побував на цій імпрезі, цікавився життям нашого пластового осередку, оглянув домівок та перенів декілька хвилин з сеніорами при

Сктм. Монне в товаристві Команданта Пластунів у Берхтсгадені

спільному чайку. — Вечером, при Ватрі малий Кокко іменував його новаком, і подарував хустину жовтодізюба. З цієї нагоди гість дався фотографувати разом з Кокком. —

Виконай подія одно добре діло! — це перший обов'язок пластуна.

ПЛАСТУНКИ, ПЛАСТУНКИ! «МОЛОДЕ ЖИТТЯ»

Це Ваш часопис і Редакція хотіла б зробити його якнайкращим пластовим часописом. Але ж для цього треба, щоб у часописі співпрацювали й Ви, надсилаючи свої статті, оповідання, нариси й поезії, описи мандрівок і зустрічей, фотографії і рисунки, дописи з пластових імпрез - концертів, свідкувань, і все те, що варто надрукувати в часописі!

Всі матеріали надсилайте на адресу Кооп. Пласт (Для «Молодого Життя») РЕГЕНСБУРГ, Ганггоферзіллонг.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА Сповідає з глибоким смутком про смерть Геральдового Штабу генерал-хорунжого

ВСЕВОЛОДА ПЕТРОВА

члена Головної Пластової Ради, колишнього Міністра Військових Справ Української Народної Республіки, Лицаря найвищих бойових відзначень, Кошарди Українського Запорізького імени Костя Гордієнка Гайдамацького полку, Герального Інспектора Українських Збройних Сил, Професора Українського Високого Педагогічного Інституту в Празі, військового публіциста і визначного громадського діяча, що помер по короткій, але тяжкій недужі в Ангсбургу 10. липня 1948 р.

Похорони відбулися в середу 14. липня на Ангсбургському цвинтарі.
Вічна Йому Пам'ять!

Лісова Мавка в гостях англійських пластунок

Старша пластунка Оля Пендлук, Лісова Мавка з Ерлінгену, виїхала мин. осени до Англії, де працює як сестра у шпиталі в Ліл. Там вона зустріла англійських скавток герл гайде, що дуже швидко поставилися до неї. На їх прохання, як довідуємося з її листів, вона була на складних їх куреня юначок та там розказувала їм про Україну та наш Пласт. Ан-

ПИШІТЬ

ТІЛЬКИ НА ПЛАСТОВИХ
ЛИСТІВКАХ!

Набувати і замовляти

у Висилковій Станиці Кооп. «Пласт»
Авгсбург, Сомме-Касерне 1.

глійські слухали її з зацікавленням. Також дуже радо помінялися з нею відзнаками, бо кожна хотіла мати нашу лілейку. Рідні скавток запрошують її часто до себе в гості та самі скавтки стараються на кожному кроці влегшити їй побут на чужині та допомагають влаштуватися в нових обставинах.

Як бачимо, Ідея Бі-Пі-справді могутня сила, що робить братами людей різних національностей та встановляє дружбу між людьми, що зросли в зовсім окремих світах.

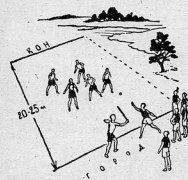
Лєса Хр., ЛМ.

«Лісова мавка» між англійськими скавтками

ЛАПТА

Як пригадує дідю гру в м'яч ще з днів далекої моєї молодості, літ 40 назад. В ластю грали ми всі-вчці, від молодших до старших клас. Ніяка інша гра не була така шанована і стала, як ця. Бувало навчати нас якої нової гри, ми пограємо кілька разів і знов вертаємося до лапти.

В лапту може грати два гуртки: один проти другого, або грає 12—14 пластунів і діляться на дві команди.

Як що є два гуртки, то один гурток займає місце в «городі» або замку, другий гурток іде в поле.

Поле це є площа 20—25 метрів довга. Широчина, згідно умови і відповідно до обставин. Поле не мусить бути дуже рівне, як для гри в конану чи іншу гру. Хто іде до замку, рідше жеребок, або провідник одного гуртка кидає палицю другому провідникові. Той лапає її на лету і далі перекладають на палиці кулаками. Чий буде верх, той іде до замку. Той, що буде зверху, мусить ще палицю кинути через голову на п'ять метрів взад. Як не кине то до замку іде інший гурток.

Перед замком або городом робиться черга. Так само кінець заднього поля значиться чергою. Цю черту ми називали «кон».

Гурток, що буде «на полі», розмішується, де хто хоче, але краще так, щоб бути на тих місцях, де найпевніше може впасти м'яч, який буде кидатися зі замку-городу.

Гурток, що буде в городі, по черзі підкидає м'яч (гумовий, мішний, не дутий) і той, що підкинув його лівою рукою, мусить палицею, що є в правій руці влучити м'яччю, щоб він полетів в поле, як найдаліше. За той час, як м'яч полетів, той самий пластун мусить сильно бити до «кона» т. є кінця поля і добити назад в город, так, щоб його не влучили м'ячем з гуртка, що є в полі.

Хто успішно добіг до города, може далі грати, коли прийде його черга. Коли

ж його влучили м'ячем — гуртки міняються місцями.

Ті, що в полі, стараються м'яч зловити в руки. Як хто зловить — так само гуртки-команди міняються.

Кожний, що є в городі, б'є палицею м'яч один раз. Вдарив і біжить до «кону» і назад. Якщо зле ударив, не влучив у м'яч, він даліше не грає. Мусить при черговому «подаючому» м'яч — себе «виручити». То значить бігти до «кону» і назад в город. Після цього може знову грати. Як що подаючий, той що б'є м'яч, слабо вдарив м'яч і напевно не встигне добігти до «кона» «виручитися» — то чекає нагоди це зробити при чергових учасниках гри.

Як що в городі всі учасники не могли себе «виручити» т. є ні при своєму ні при чужому биттю м'яччю — не встигли добігти до «кона» і назад, то гурток (що в городі) підлітається. Висирає голодною смертю і іде в поле, (міняються).

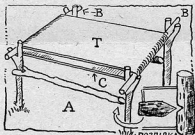
Скит. Л. Бачинський.

ЖИТТЯ В ТАБОРІ

Стіл в таборі без дощок

З дошками тяжко, а без стола невідно. Подаємо спосіб, як зробити стола з матерії. Дучи до табору, захопіть із собою полотно довге на 1.50 м (Т). Краї треба зшити (С). Полотно не риниться, його можна вжити потому для іншої цілі.

З краю, в середину полотна треба власти дві палиці рівні і гладкі. Іх дов-

жина трохи більша за ширину полотна (В).

Вирубайте 4 ніжки-рогачки, як це показано на рисунку. На ті рогачки покласти полотно з палицями. Стіл готовий.

Найважливіше, щоб стіл був рівний. Для цього треба натягнути полотно. Це роблять з допомогою двох розпірок (А). Один бік з рогачем упирається в одну ногу стола, а другий, загострений кінціком, входить в заріз другої ноги стола.

Подробиці да на рисунку.

Подав за «Vie des Bois», Boenhold'a
Скит. Л. Бачинський

Дружба в одному кошику

Фото: М. Шевчик

У Висилковій Станції Кооперативу «Пласта»

Українська Пластова Колонія, Аугсбург, Сомме Касерне 1. Можна набувати такі видання:

1. **Англійсько-український Словник**, проф. Лева, і Верб'яного «звизнена ціна» 6.— ДМ
2. **Українсько-англійський Словник**, проф. Лева, і Верб'яного, І. частина 8.— ДМ
3. **«Ріські-Тіккі-Таві»**, Кіплінга 0.50 ДМ
4. **«На саїді»**, Журнал Пластового Юнацтва, Чч. 1, 2, 3, 4/47 і 1, 2, 3/48 по 0.50 ДМ
5. **«Молоде Життя»**, Журнал Пластового Юнацтва, Ч. 2/48 0.50 ДМ
6. **Записки Українського Пластуна:** «Глорія», «Шлях Пластуна Новака», «Ідеологічні основи Сеніорського Руху» по 0.50 ДМ
7. **«Молоде Життя-Малі Друзі»**, ч. 4/48 0.40 ДМ
8. **Старі числа «Пластуна» й «Новака»** по 0.50 ДМ

Надходить час мандрівку, таборів зустрічей!

Пам'ятайте про ченч!

Пластові лілейки, пам'яткові відзнаки, Нашивки

й жетони — можна набувати у Висилковій Станції Кооп. «Пласта», Аугсбург, Сомме-Касерне, Бл. 1.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Публіцист Др. Атанас Фіголь. Редагує Колегія. Адреса редакції: Регенсбург, Гангофер Зідлові (Ковв. «Пласта»). Адреса Видавництва: Аугсбург, Кіліанштр. 1.

Editor Dr. A. G. Figol

«MOLODE ZYTIA» / «YOUNG LIFE», Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDF 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000. N°10897 f. 48. 3090.

